

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting Wetland Wonen Groep
Aangevraagde activiteiten :	Renovatie van woningen in Sint Jans klooster
Datum ontvangst aanvraag :	17.05.2023
Locatie :	Van Isselmudenstraat 7, 10, 14 t/m 17, Kloosterkamp 7, 9, 11 en Monnickenweg 7 t/m 19 (oneven) Sint Jans klooster
Datum beschikking :	24.10.2023
Kenmerk :	D2023-00013250
Zaaknummer :	2023-015277

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING.....	4
A.1	Aanvraag.....	4
A.2	Besluit.....	4
A.3	Ondertekening en verzending.....	5
A.4	Niet mee eens?.....	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT.....	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag.....	7
B.2	Algemeen.....	7
B.3	Soortspecifiek.....	8
B.4	Overige zaken.....	9
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT.....	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER.....	10
C.1.1	Bevoegdheid.....	10
C.1.2	Procedure.....	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie.....	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente.....	10
C.1.3	Toetsingskader soorten.....	10
C.1.3.1	Wettelijke regels.....	10
C.1.3.2	Provinciaal beleid.....	10
C.1.3.3	Jaarrond beschermde vogelnesten.....	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN.....	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten.....	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten.....	12
C.2.2	Doel van het project.....	13
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd.....	13
C.2.4	Periode.....	13
C.2.5	Onderliggende documenten.....	13
C.2.6	Aanvullende gegevens.....	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN.....	14
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling.....	14
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek.....	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding.....	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing.....	16
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging.....	16
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project.....	17

C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten.....	17
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden.....	18
D.	SLOTCONCLUSIE.....	18
E.	BIJLAGE 1. TIJDELIJKE KASTEN.....	19
F.	BIJLAGE 2. WIJZE VAN PLAATSING ZONNEPANELEN.....	20

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer [REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 17 mei 2023 ontvangen en geregistreerd onder zaaknummer 2023-015277. Op 26 en 28 september 2023 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen².

De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van woningen locatie Van Isselmudenstraat 7, 10, 14 t/m 17, Kloosterkamp 7, 9, 11 en Monnickenweg 7 t/m 19 (oneven) Sint Jansklooster. In dit document geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om nesten, rustplaatsen en eieren van de gierwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen⁴ en gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger opzettelijk te verstoren⁵ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie van woningen voor de locatie Van Isselmudenstraat 7, 10, 14 t/m 17, Kloosterkamp 7, 9, 11 en Monnickenweg 7 t/m 19 (oneven) Sint Jansklooster.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om vogels opzettelijk te storen, waarbij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding⁷. U neemt voldoende voorzorgsmaatregelen om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen. Daarmee overtreedt u niet de verbodsbepaling uit artikel 3.1, vierde lid, en artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit en is geldig tot en met 1 januari 2028.

Wij besluiten dat de voorschriften betreffende mitigerende en compenserende maatregelen van kracht blijven na afloop van de periode van de ontheffing.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- Ecogroen, 2023. Activiteitenplan renovatiewerkzaamheden kavel 14022 Sint Jansklooster. Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming. Rapport 21-656.
- Kaart met aanduiding woningen kavel 14022;
- E-mail van 26 september 2023 met rapportage plaatsing tijdelijke kasten;
- E-mail van 28 september 2023 met toelichting plaatsing zonnepanelen en beantwoording.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid Wnb

² Met kenmerk D2023-00013654 en D2023-00013397

³ Op basis van art. 3.3, eerste lid en art. 3.8 Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁷ Art. 3.1, vierde lid i.s.m. het vijfde lid Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- a. Burgemeester en wethouders van gemeente Steenwijkerland;
- b. Dhr. [REDACTED], Ecogroen B.V.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

b.a. [REDACTED]

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Deze brief is voorzien van een elektronische ondertekening.

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via [Bezwaar tegen beslissing provincie Overijssel - Loket provincie Overijssel](#)
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (overijsselloket@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2023-00013250). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

2. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
3. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar overijsselloket@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁸, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

4. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Lokaal, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
5. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- Minimaal 3 jaar ervaring heeft met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecoloog; én
- Soort specifieke kennis heeft opgedaan door middel van veldwerk, onderzoek, studie of opleiding; én • op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming én is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereeniging, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS Nederland, FLORON, SOVON).

voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar overijsselloket@overijssel.nl.

B.3 Soortspecifiek

Tijdelijke voorzieningen en ongeschikt maken

6. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis en de werkzaamheden aan de woningen met nesten gierwaluw (Van Ijsselmuidenstraat 14 en 16) vindt plaats buiten de kwetsbare perioden. Deze zijn in rood aangegeven. Sommige kwetsbare perioden kunnen langer doorlopen (oranje).

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Gierwaluw												
Gewone dwergvleermuis												
Laatvlieger												
Ruige dwergvleermuis												

Figuur 1: De kwetsbare periodes en de periodes waarin het ongeschikt maken van verblijfplaatsen mogelijk is (groen).

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

7. Minimaal vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden worden de woningen ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Het ongeschikt maken gebeurt door het dichtzetten van openingen tot de spouw en het dak met rugvulling en exclusion flaps of kokers. Het ongeschikt maken gebeurt onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
8. Minimaal 5 dagen (onder geschikte vliegomstandigheden) na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen voert u een controle uit met behulp van een batdetector. De controle wordt bij nacht en met geschikte vliegomstandigheden (>10°C, wind max. 4 Bft en maximaal motregen) uitgevoerd door de ecologisch deskundige. Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen dan zijn extra maatregelen om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken noodzakelijk. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van vleermuizen meer waargenomen worden. De werkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
9. Als tijdelijke verblijfplaats hebt u in juli 2023 40 tijdelijke vleermuiskasten opgehangen. Deze vleermuiskasten zijn van het type VMTH1 van Unitura of vergelijkbaar en zijn opgehangen op de locaties weergegeven in bijlage 1.
10. De tijdelijke vleermuiskasten mogen gedurende de looptijd van de ontheffing en buiten de kwetsbare perioden verwijderd of verplaatst worden nadat de permanente verblijfplaatsen zijn opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten niet door vleermuizen gebruikt worden. Wanneer vastgesteld wordt dat de tijdelijke kasten wel door vleermuizen gebruikt worden dienen deze ongeschikt gemaakt te worden, bijvoorbeeld door het aanbrengen van exclusion flaps aan de kasten. De kasten kunnen vervolgens na een controle door de ecologisch deskundige verwijderd worden.

11. U maakt de oorspronkelijke verblijfplaatsen weer geschikt als verblijfplaats voor gierzwaluw, gewone, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Dit doet u door de dakpannen, dakgoten en dakgootbeugels door dezelfde typen te vervangen. Binnen het dakvlak worden geen nieuwe barrières zoals vogelschroot opgeworpen. Bij het plaatsen van de kantpannen en dakgoten wordt er zorg voor gedragen dat dezelfde ruimte (kier) als toegang aanwezig is. Dit ondersteunt u met fotobewijs van voor en na de ingreep. Het fotobewijs wordt in het logboek verwerkt.
12. U plaatst de zonnepanelen niet op het gehele dakvlak, maar er wordt aan de zijden een strook vrijgelaten. Dit is in bijlage 2 weergegeven.

B.4 Overige zaken

13. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
14. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten¹⁰.

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie¹¹.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenwijkerland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels uit de Wnb¹². Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹³ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁴ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid van de Wnb.

¹¹ Art 1.3, derde lid van de Wnb

¹² Art. 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wnb

¹³ Art. 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wnb

¹⁴ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁵ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁶ betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

- Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
- Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of tenietdoen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁷ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹⁵ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁶ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁷ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Wetland Wonen heeft het voornemen om diverse renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden uit te voeren aan kavel 14022 in Sint Jansklooster. Het projectgebied beslaat kavel 14022 in Sint Jansklooster en bestaat uit 16 woningen aan de Van Isselmudenstraat 7, 10, 14 t/m 17, Kloosterkamp 7, 9, 11 en Monnikenweg 7 t/m 19 (oneven). De woningen hebben pannendaken met toegankelijke spouwmuren.

Figuur 1. Woningen binnen het project.

Bij de woningen worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Vervangen van dakpannen;
- Vervangen van dakgoten;
- Zonnepanelen plaatsen;
- Warmtepomp met buitenunit (Unimount op het dak);
- Vervangen glas (enkele ruiten);
- Voegwerkherstel.

De werkzaamheden staan gepland tussen januari en december 2024 en worden jaarrond uitgevoerd. De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2023 t/m 1 januari 2028. Hierbij wordt rekening gehouden met voorbereidende werkzaamheden en een eventuele uitloop van werkzaamheden als gevolg van onvoorziene omstandigheden en de mogelijkheid om binnen de looptijd van de ontheffing de tijdelijke voorzieningen te verplaatsen of te verwijderen.

C.2.2 Doel van het project

Onderhoud en renovatie van woningen.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁸	Opzettelijk verstoren ^{19, 20}	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{21, 22}
Gierzwaluw		X	X	
Gewone dwergvleermuis			X	X
Laatvlieger			X	X
Ruige dwergvleermuis			X	X

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2023 tot en met 1 januari 2028.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Ecogroen, 2023. Natuurtoets kavels 14022 Wetland wonen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 21-656.
- Ecogroen, 2023. Activiteitenplan renovatiewerkzaamheden kavel 14022 Sint Jansklooster. Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming. Rapport 21-656.
- Kaart met aanduiding woningen kavel 14022;
- E-mail van 26 september 2023 met rapportage plaatsing tijdelijke kasten;
- E-mail van 28 september 2023 met toelichting plaatsing zonnepanelen en beantwoording detailvragen;
- Machtiging.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 17 mei 2023 ontvangen. Op 26 september 2023 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 26 september 2023 en 28 september 2023²³ ontvangen.

¹⁸ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁹ Art. 3.1, vierde lid Wnb

²⁰ Art. 3.5, tweede lid Wnb

²¹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

²² Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

²³ Kenmerk provincie D2023-00013654 en D2023-00013397

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de handreiking soortenbescherming²⁴ en de kennisdocumenten van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Activiteitenplan²⁵ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een quickscan met veldbezoek in mei 2022;
- Nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen in 2022;

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek voldoende is uitgevoerd om de aanwezigheid en functie van de onderzochte soortgroepen vast te kunnen stellen. Bij het onderzoek zijn de onderzoeksmethoden uit de kennisdocumenten en het vleermuisprotocol 2021 gevolgd.

Tijdens het onderzoek zijn in het projectgebied de volgende verblijfplaatsen aangetroffen:

- Gierzwaluw – twee nesten
- Gewone dwergvleermuis – één zomerverblijfplaatsen 2 paarverblijfplaatsen
- Ruige dwergvleermuis – vijf paarverblijfplaatsen
- Laatvlieger – 2 zomerverblijfplaatsen

Naast de in het projectgebied aangetroffen verblijfplaatsen zijn ook in de huizen direct rondom het projectgebied verblijfplaatsen aangetroffen van deze soorten.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de in C 3.1.1 genoemde verblijfplaatsen tijdelijk verloren. Dakpannen en dakgoten worden vervangen door zelfde type dakpannen en dakgoten die op dezelfde wijze worden teruggeplaatst waardoor kieren tussen gevel en kantpan en dakgoot behouden blijven en de verblijfplaatsen toegankelijk blijven. De verblijfplaatsen blijven dus behouden en toegankelijk, maar enkel tijdens het vervangen van de dakpannen en dakgoten zijn de verblijfplaatsen tijdelijk ontoegankelijk.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²⁶, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten of worden door ons als voldoende beoordeeld. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Bij de werkzaamheden en/of het ongeschikt maken van verblijfplaatsen wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten.
- U maakt alle woningen tussen 15 oktober en 1 november 2023 ongeschikt (natuurvrij), onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- Het ongeschikt maken van de woningen voor vleermuizen gebeurt door de toegang tot de daken (kopgevels) en spouwmuur (kop- en lengtegevels) af te dichten door de openingen af te sluiten met rugvulling of panlatten, in combinatie met het toepassen van exclusion flaps (minimaal 3 per kopgevel). Na het ongeschikt maken wordt minimaal vijf nachten met voor vleermuizen geschikte vliegomstandigheden (>10 graden, weinig wind en maximaal motregen) gewacht met de werkzaamheden, totdat de vleermuizen met zekerheid zijn uitgeweken naar een alternatieve verblijfplaats. Vervolgens wordt een uitvliegcheck uitgevoerd om na te gaan of vleermuizen de

²⁴ Scholten-Huizendveld, H.T. (2023) Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing soortenbescherming, Provincie Overijssel

²⁵ Hoofdstuk 3 pagina 10 tot en met 11

²⁶ Hoofdstuk 6 pagina 19 tot en met 21

bebouwing daadwerkelijk verlaten hebben. Mocht dit niet het geval zijn dan worden extra maatregelen getroffen om de bebouwing nog ongeschikter te maken. Als geen vleermuizen meer aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden. Na afronding van de werkzaamheden worden de woningen weer toegankelijk gemaakt voor vogels en vleermuizen door de aangebrachte rugvulling, gaas, vleermuiskokers etc. te verwijderen.

- Werkzaamheden bij adressen met nesten van gierzwaluw (Van Isselmudenstraat 14 en 16) worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van gierzwaluw. Dit betekent dat werkzaamheden worden opgestart na het ongeschikt maken van de woningen tussen 15 oktober en 1 november 2023 en dat de werkzaamheden zijn afgerond voor 15 april 2024 (voor de start van het eerstvolgende broedseizoen van gierzwaluw).
- Als tijdelijke vervangende verblijfplaatsen hebt u binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen 40 tijdelijke kasten voor vleermuizen opgehangen (type: VMTH1 van Unitura). Dit is half juli 2023 uitgevoerd. De locatie van deze kasten is weergegeven in bijlage 1.
- U maakt de oorspronkelijke verblijfplaatsen weer geschikt als verblijfplaats voor gierzwaluw, gewone en ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Dit doet u primair door de dakpannen, dakgoten en dakgootbeugels te vervangen door hetzelfde type, en er in de uitvoering zorg voor te dragen dat minimaal dezelfde kieren en openingen beschikbaar zijn. Ook mag er in het dakvlak zelf geen nieuwe barrière zoals vogelschroot worden geplaatst, als dat voorheen ook niet het geval was. Dit vraagt om een grote zorgvuldigheid bij het uitvoeren. Wij vragen daarom dit onder ecologisch begeleiding te doen en de maatvoering voor en na de werkzaamheden met fotobewijs te controleren.
- Na uitvoeren van de werkzaamheden wordt ervoor gezorgd dat het dakbeschot weer toegankelijk is door dakpannen te vervangen voor hetzelfde type pannen en kieren tussen gevel en kantpan te behouden. Bij het plaatsen van de dakpannen moet bij de kantpannen minimaal dezelfde ruimte aanwezig zijn tussen de kantpan en de gevel als nu het geval is, zodat vleermuizen en gierzwaluw toegang behouden tot de spouw/dakbeschot. Bij het plaatsen van de dakgoten moet er een kier aanwezig blijven tussen dakgoot en gevel zodat vleermuizen en gierzwaluw toegang behouden tot de spouw/dakbeschot. Dit betekent dat er geen nieuw vogelschroot geplaatst mag worden zodat de ruimte onder de eerste rijen dakpannen vanaf de dakvoet gemeten voor gierzwaluw toegankelijk zijn als nestplaats en er ook geen belemmeringen ontstaan om het dakvlak te gebruiken door vleermuizen.
- De zonnepanelen worden niet op het gehele dakvlak aangelegd, maar er wordt aan de zijden een strook vrijgelaten. Aan de dakvoet en de nok tenminste één dakpan, aan de kopse zijden ca 3 pannen. Dit is in bijlage 2 weergegeven.

Van de lokale staat van instandhouding van de betrokken soorten zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de gemeente Steenwijkerland zijn meer dan 450 waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis in de afgelopen 10 jaar (NDFF, 2023). Tijdens diverse onderzoeken in de gemeente Steenwijkerland zijn veelvuldig waarnemingen gedaan van foeragerende, langsvliegende en baltsende gewone dwergvleermuizen. Tevens zijn diverse verblijfplaatsen vastgesteld in de gemeente Steenwijkerland. Echter is de verwachting dat bij de grote hoeveelheid verduurzamings- en onderhoudsprojecten veel verblijfplaatsen en waarschijnlijk ook vleermuizen verloren gaan. Zodoende wordt de lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis beoordeeld als 'onbekend'. Dit is ook de lijn in de meest recente rapportage over de landelijke staat van instandhouding.

In de gemeente Steenwijkerland zijn de afgelopen 10 jaar ongeveer 60 waarnemingen van ruige dwergvleermuis bekend (NDFF, 2023). Tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek en de eerder door Ecogroen uitgevoerde vleermuisonderzoeken in de gemeente Steenwijkerland zijn ruim veelvuldig waarnemingen van verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis gedaan. Gezien de hoeveelheid waarnemingen van ruige dwergvleermuis, het ruime aanbod van geschikte verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied en doordat de ruige dwergvleermuis in mindere mate gevoelig is voor de gevolgen van

de verduurzaming (bewoont ook bomen en kraamverblijfplaatsen bevinden zich in het buitenland), wordt de lokale staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis ingeschat als gunstig.

In de gemeente Steenwijkerland zijn de afgelopen 10 jaar ongeveer 120 waarnemingen van laatvlieger bekend (NDFF, 2023). Tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek en de eerder door Ecogroen uitgevoerde vleermuisonderzoeken in de gemeente Steenwijkerland zijn diverse waarnemingen van verblijfplaatsen van laatvlieger gedaan. Daarnaast zijn waarnemingen van foeragerende en langsvliegende laatvliegers talrijk. Echter is de verwachting dat bij de grote hoeveelheid verduurzamings- en onderhoudsprojecten veel verblijfplaatsen en waarschijnlijk ook vleermuizen verloren gaan. Zodoende wordt de lokale staat van instandhouding van de laatvlieger beoordeeld als 'onbekend'.

In de gemeente Steenwijkerland zijn meer dan 1600 waarnemingen bekend van gierzwaluw in de afgelopen 10 jaar (NDFF, 2023). Tijdens diverse onderzoeken die zijn en worden uitgevoerd door Ecogroen in de gemeente Steenwijkerland zijn veelvuldig waarnemingen gedaan van gierzwaluwen en nestplaatsen van gierzwaluwen. Echter is de verwachting dat bij de grote hoeveelheid verduurzamings- en onderhoudsprojecten veel nestplaatsen van gierzwaluw verloren gaan. Omdat exacte gegevens over bekend zijn, beoordelen we de lokale staat van instandhouding als 'onbekend'.

Afbreuk aan de lokale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gierzwaluw is niet aan de orde omdat diverse maatregelen worden genomen om exemplaren te ontzien. Daarnaast zijn in de directe omgeving van het projectgebied voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig en bereikbaar. De verblijfplaatsen zijn alleen korte tijd ontoegankelijk. Er worden tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Uit ervaringen met recentere onderzoeken (waaronder een waarneming nabij het plangebied) maakt laatvlieger ook van dergelijke verblijfplaatsen gebruik.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de werkzaamheden in Sint Jansklooster leiden tot het opzettelijk vernielen van rustplaatsen en nesten van de gierzwaluw, tot het opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Dit zijn overtredingen van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en 3.5 lid 2 en 4 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om de gierzwaluw opzettelijk te storen (artikel 3.1 lid 4). Omdat er door de door u genomen maatregelen geen sprake is van een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding, is er geen overtreding van dit verbod (op basis van artikel 3.1 lid 5). Hierdoor is ontheffing voor dit verbod niet noodzakelijk.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken²⁷. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden is locatie gebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Een alternatieve inrichting is geen optie, alternatieve inrichtingsmaatregelen (zoals sloop-nieuwbouw) werken zeer kostenverhogend, en hebben een grotere impact hebben op de bewoners en aanwezige soorten. Voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gierzwaluw worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Ook is in de planning rekening gehouden met de functies.

²⁷ Op basis van art. 3.3, lid 4a / 3.8 lid 5a Wnb

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig 'in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid'²⁸ en 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'²⁹.

Wij zijn van oordeel dat het belang afdoende is onderbouwd.

In het Convenant Energiebesparing Huursector van 28 juni 2012¹² zijn afspraken over energiebesparing gemaakt tussen het Rijk en woningcorporaties. Afsproken is dat in 2020 ten minste een gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) wordt bereikt voor de totale huurwoning-voorraad van de woningcorporaties. Ook Woningstichting Wetland Wonen heeft zich ten doel gesteld om haar totale huurwoningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen.

Verder verschijnt periodiek een overzicht van milieugerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en (RIVM rapport 200000004/20132). Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) analyseerde gegevens over de ruim 9.000 meldingen die alle GGD'en in Nederland in 2011 en 2012 hebben geregistreerd. De meeste meldingen zijn afkomstig van bewoners van huurwoningen. Klachten over het binnenmilieu worden vooral toegewezen aan schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie. Uit de analyse van het RIVM blijkt een consistente associatie tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is nog onduidelijk of vocht in het binnenmilieu al aanwezige luchtwegaandoeningen (bijvoorbeeld astma of chronische bronchitis) bij mensen alleen verergert of dat vocht deze aandoeningen ook direct kan veroorzaken (www.rivm.nl). De geplande werkzaamheden hebben een positief effect op het binnenklimaat van de woningen. Door de dakpannen te vervangen wordt lekkage voorkomen en ontstaan veel minder vochtproblemen (en schimmel). Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af en dient het project het belang van de Volksgezondheid.

Bij de woningen worden diverse werkzaamheden uitgevoerd, namelijk; vervangen dakpannen, vervangen dakgoten, plaatsen zonnepanelen, warmtepomp plaatsen, vervangen glas en voegwerkherstel. Het plaatsen van de zonnepanelen, warmtepomp en vervangen van het glas dragen allen bij aan energiebesparing (dit raakt aan het belang 'Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Het vervangen van dakgoten en dakpannen en voegwerk herstel raken aan het belang 'Volksgezondheid'. De dakpannen, dakgoten en voegwerk zijn in een dergelijke staat dat ze aan vervanging/herstel toe zijn. Als deze niet worden vervangen is er grote kans dat er lekkages, vochtproblemen en schimmelvorming ontstaan in de woningen. Voorkomen is hierbij beter dan genezen. Het is van belang dat deze werkzaamheden tijdig worden uitgevoerd voordat bewoners gezondheidsklachten ondervinden. Niet pas als er al sprake is van achterstallig onderhoud en (gezondheids)klachten bij bewoners. Daarnaast is nu het juiste moment om ook de dakpannen en goten te vervangen, omdat nu ook zonnepanelen worden geplaatst. Als de dakpannen pas later worden vervangen als er echt vochtproblemen en lekkages optreden, dan zullen ook de zonnepanelen eerst weer verwijderd moeten worden.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb³⁰ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om op basis hiervan aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden of een ontheffing te weigeren.

²⁸ Op basis van art. 3.3 lid 4b van de Wnb

²⁹ Op basis van art. 3.8 lid 5b van de Wnb

³⁰ Art. 1.10, derde lid Wnb

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³¹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

³¹ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

E. Bijlage 1. Tijdelijke kasten

Rapportage tijdelijke voorzieningen

OR215165, Tijdelijke
Voorzieningen, Vinke Vastbouw,
Sint Jansklooster

Rapportage tijdelijke voorzieningen

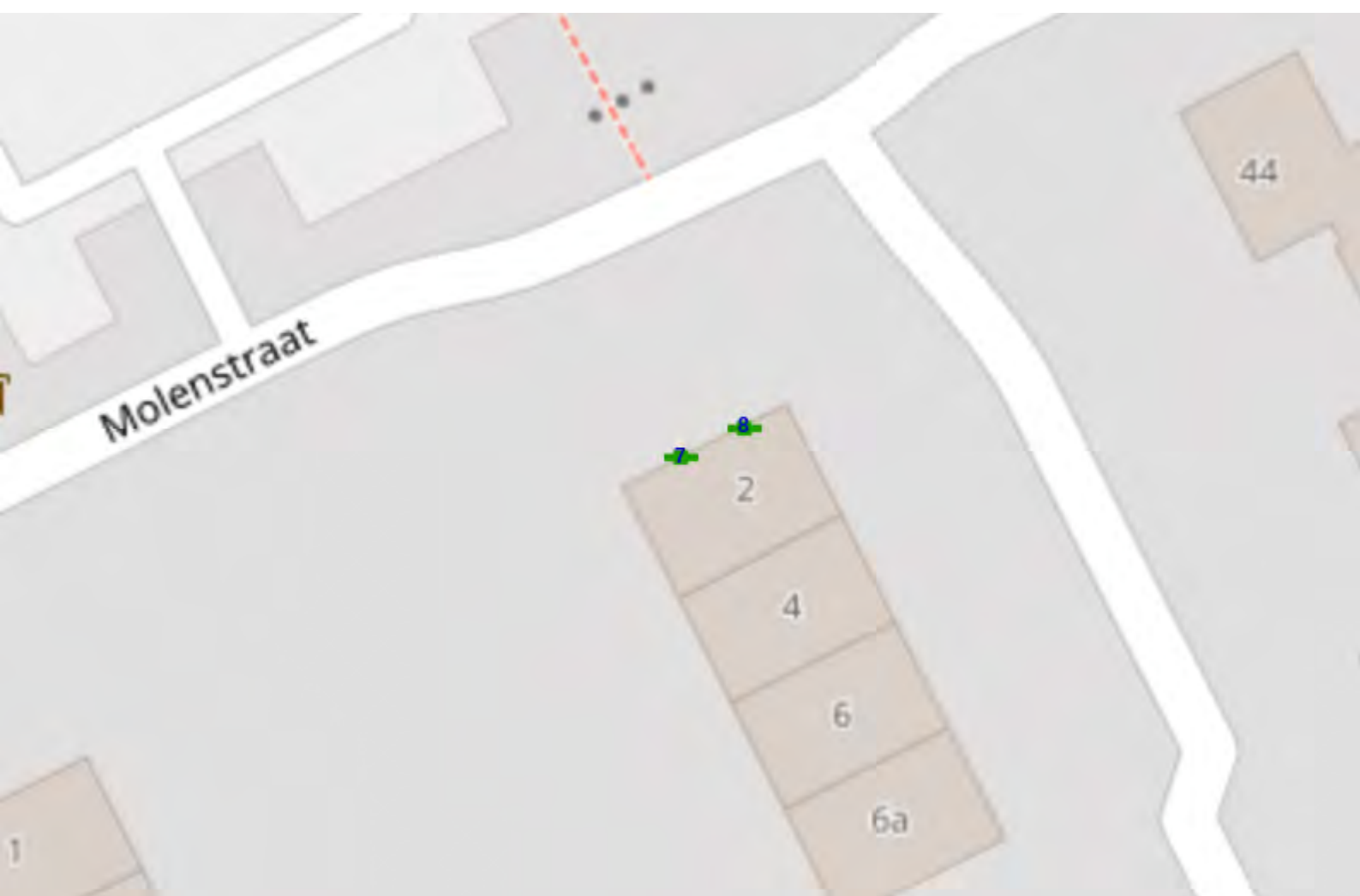
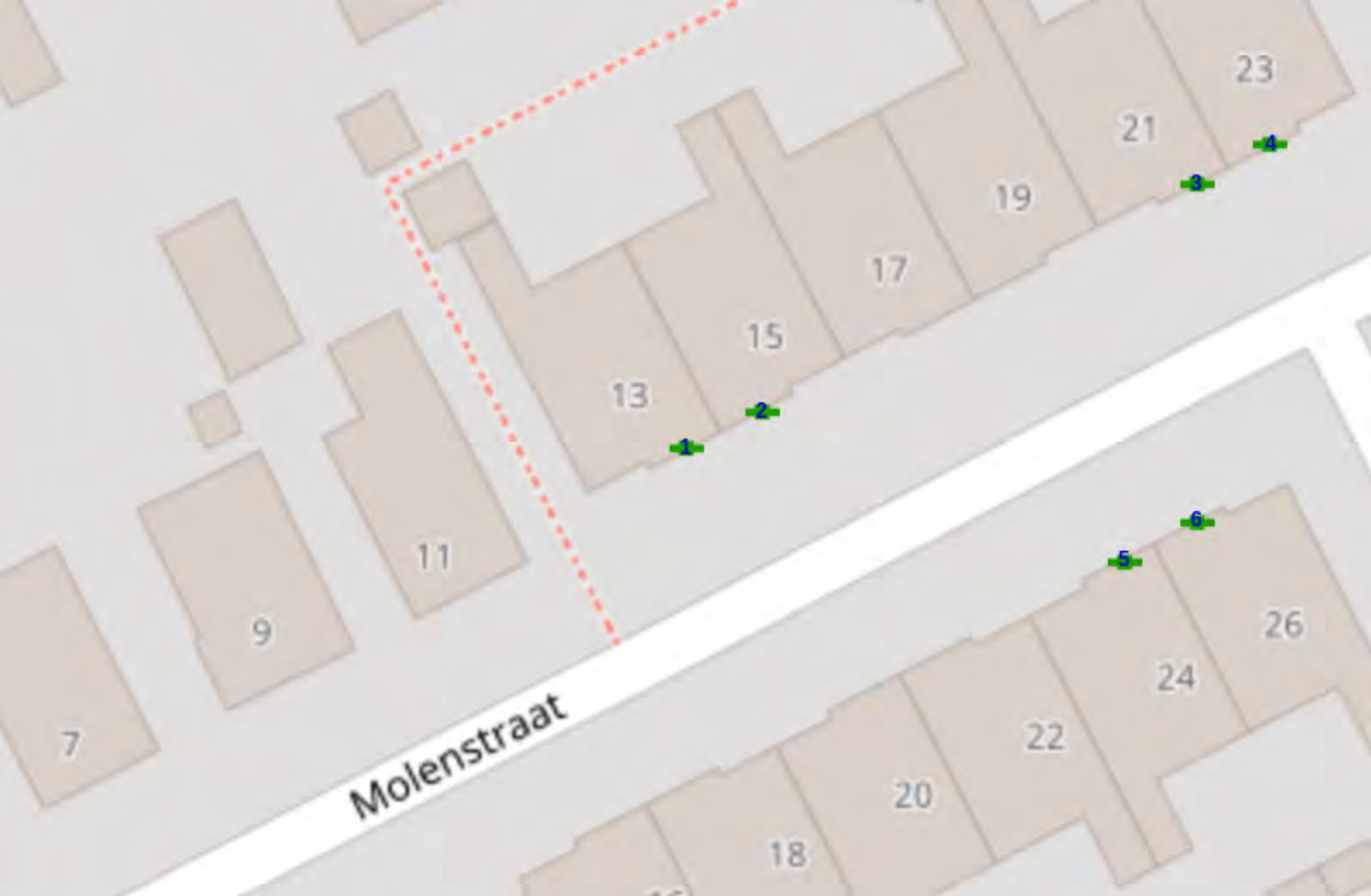
OR215165, Tijdelijke Voorzieningen, Vinke Vastbouw, Sint Jansklooster

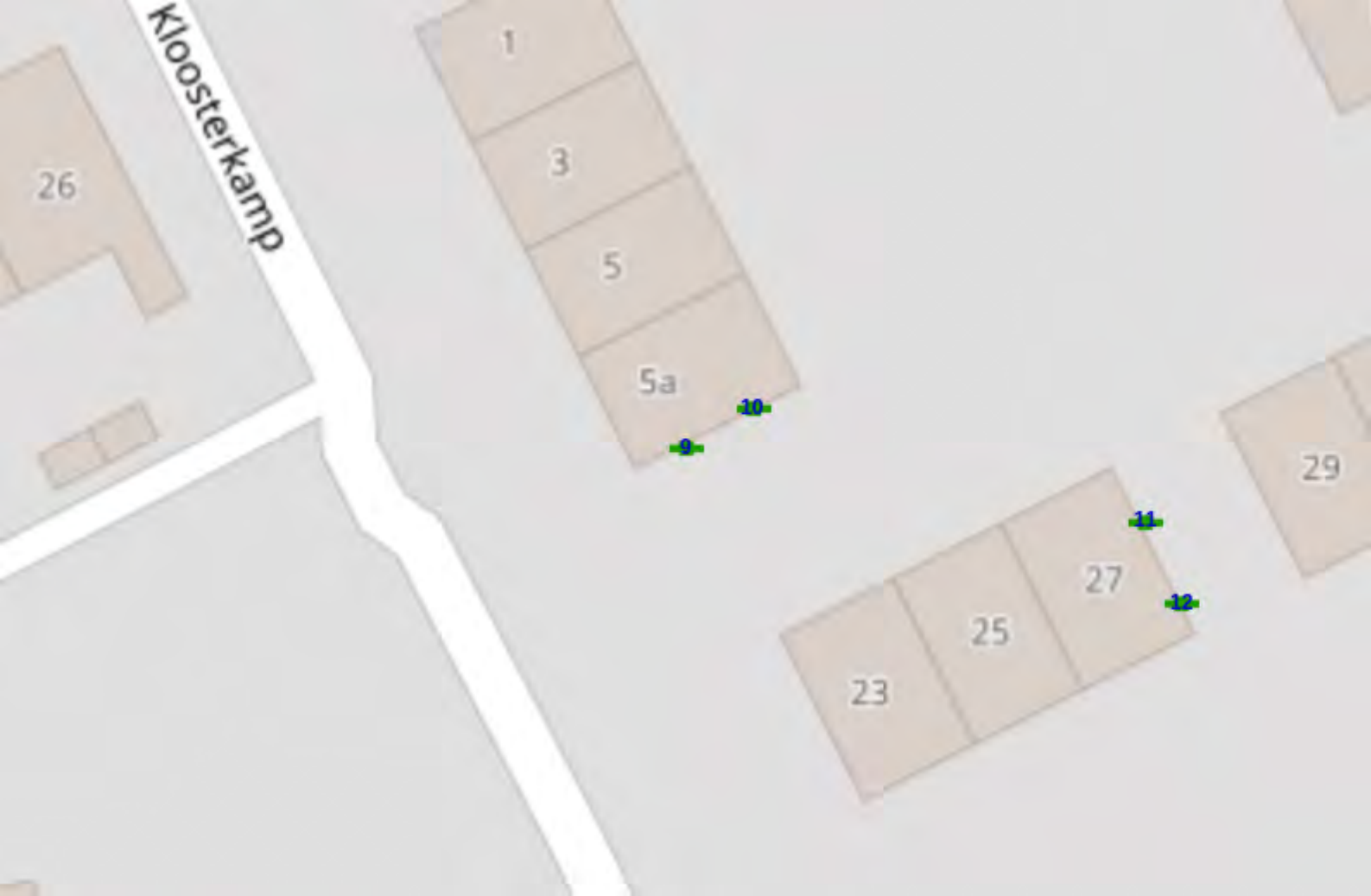
Algemeen

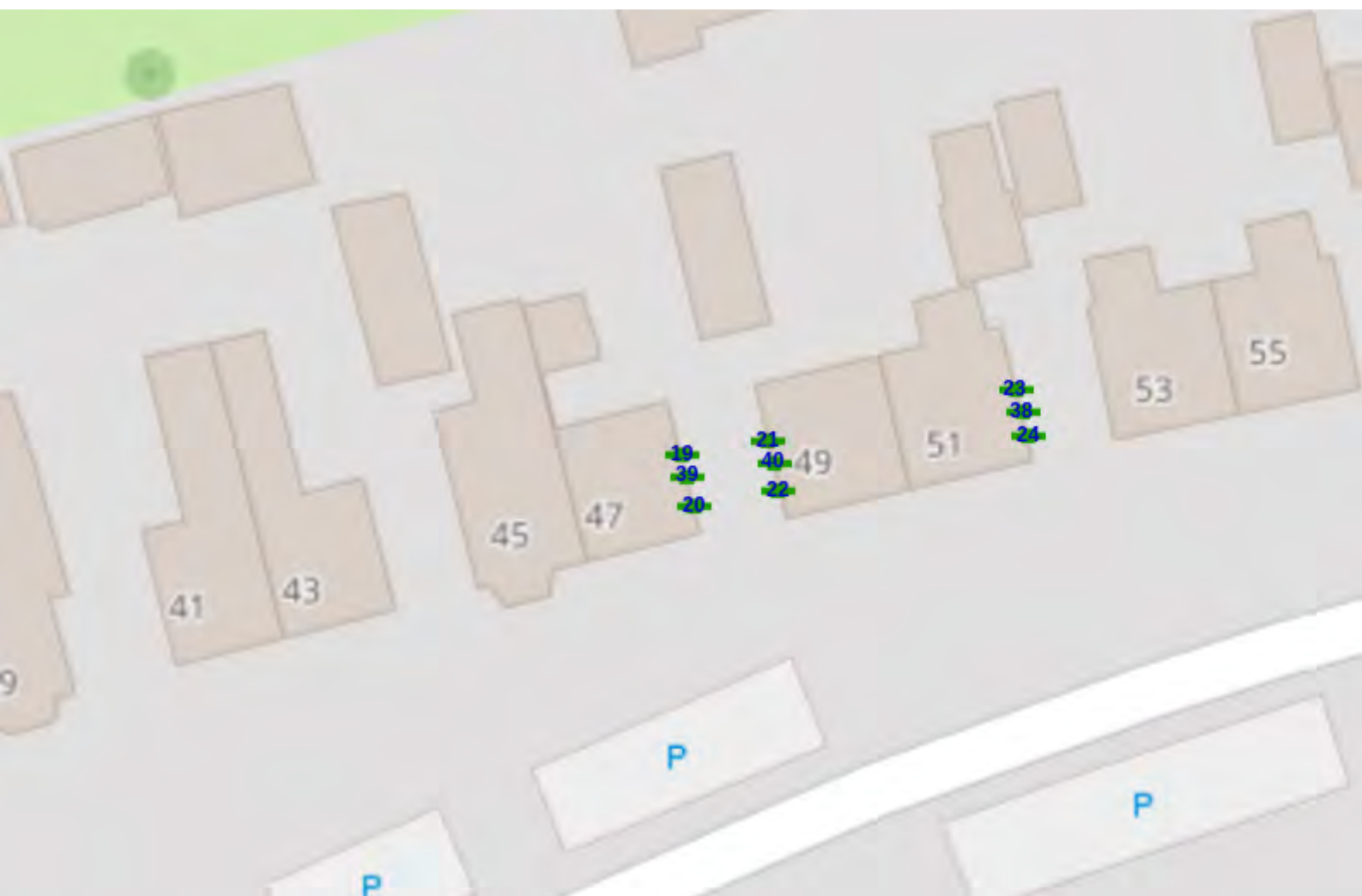
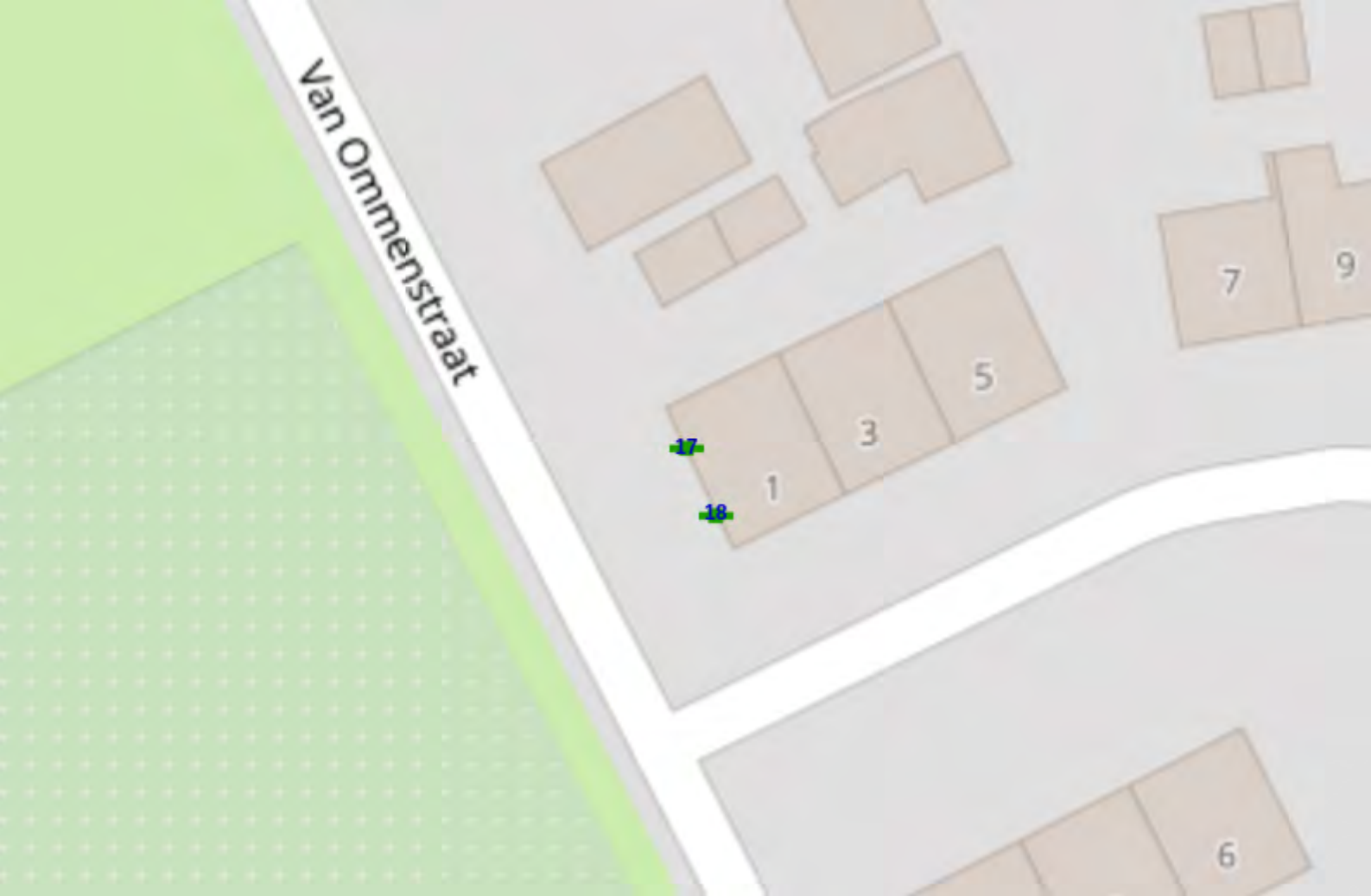
Datum werkzaamheden: Week 28

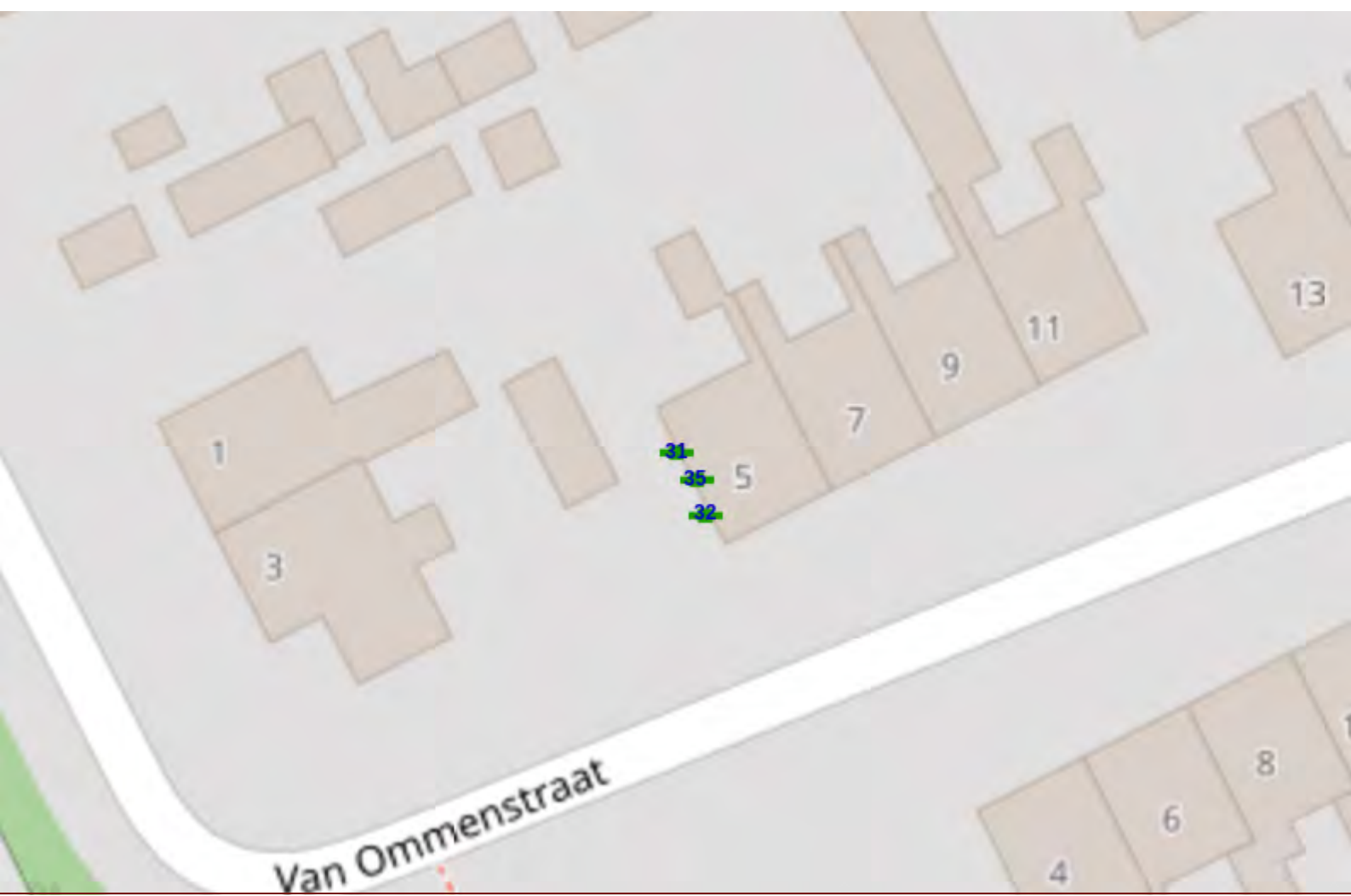
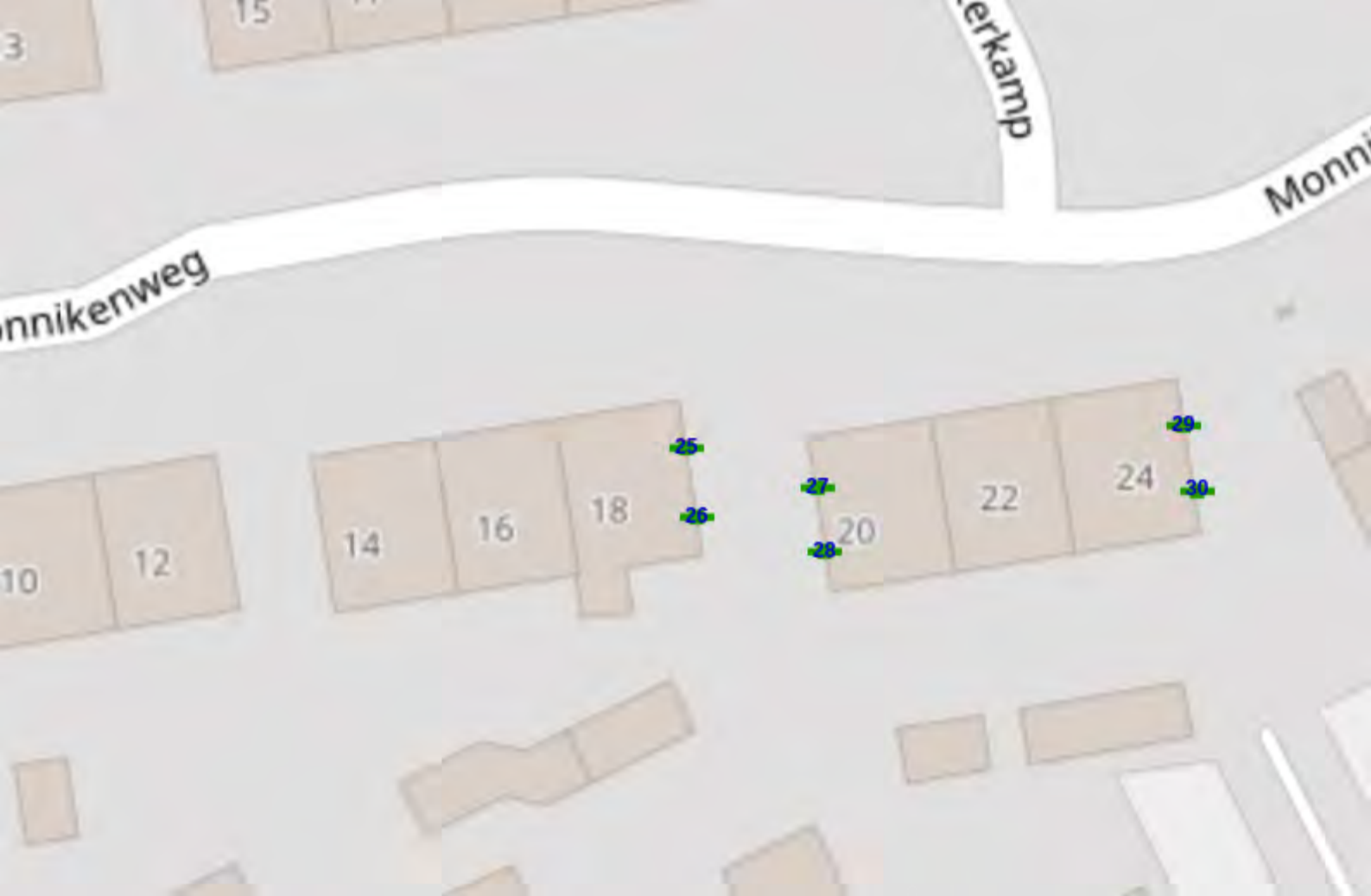
Datum rapportage: 12-07-2023

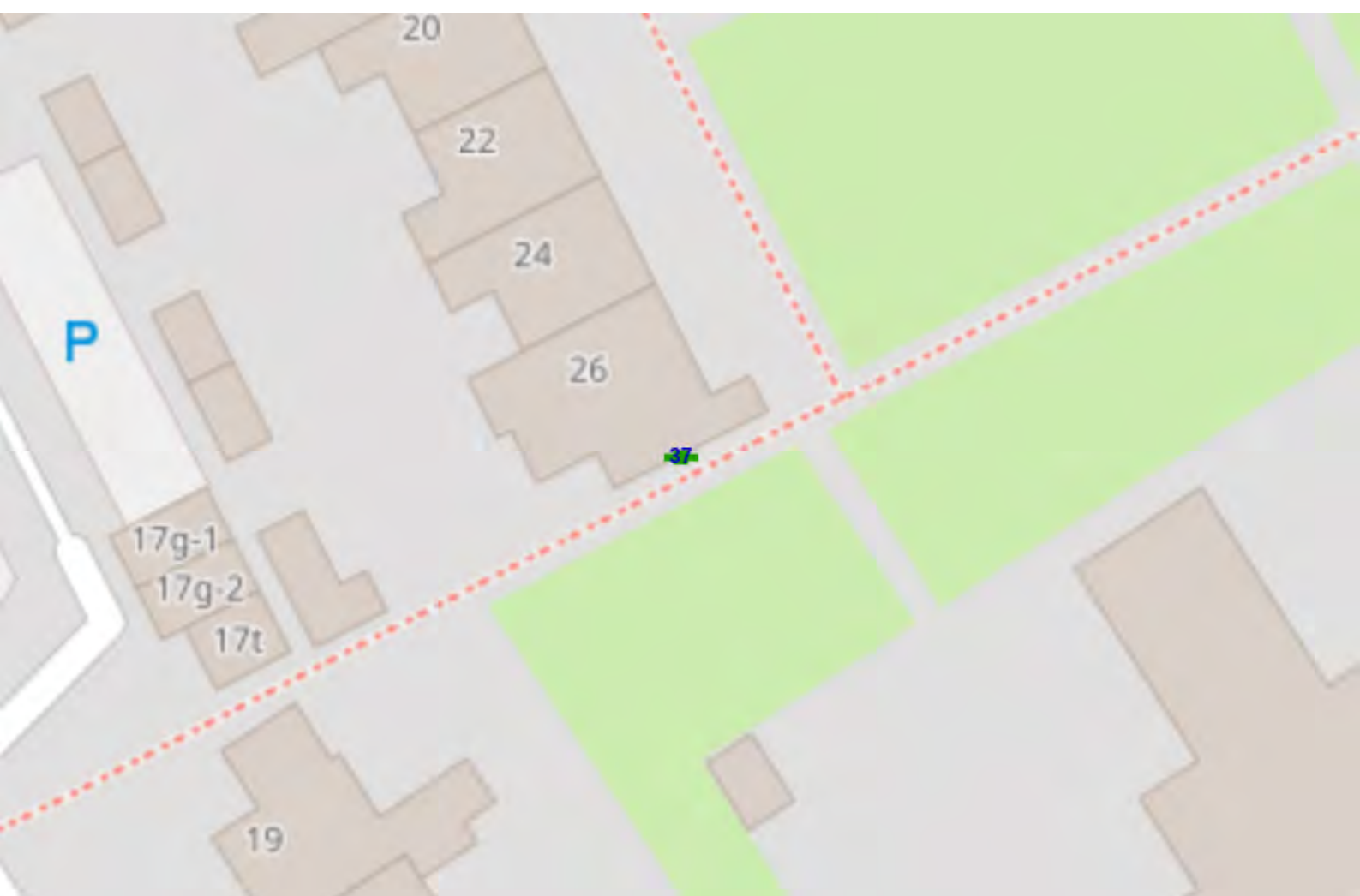
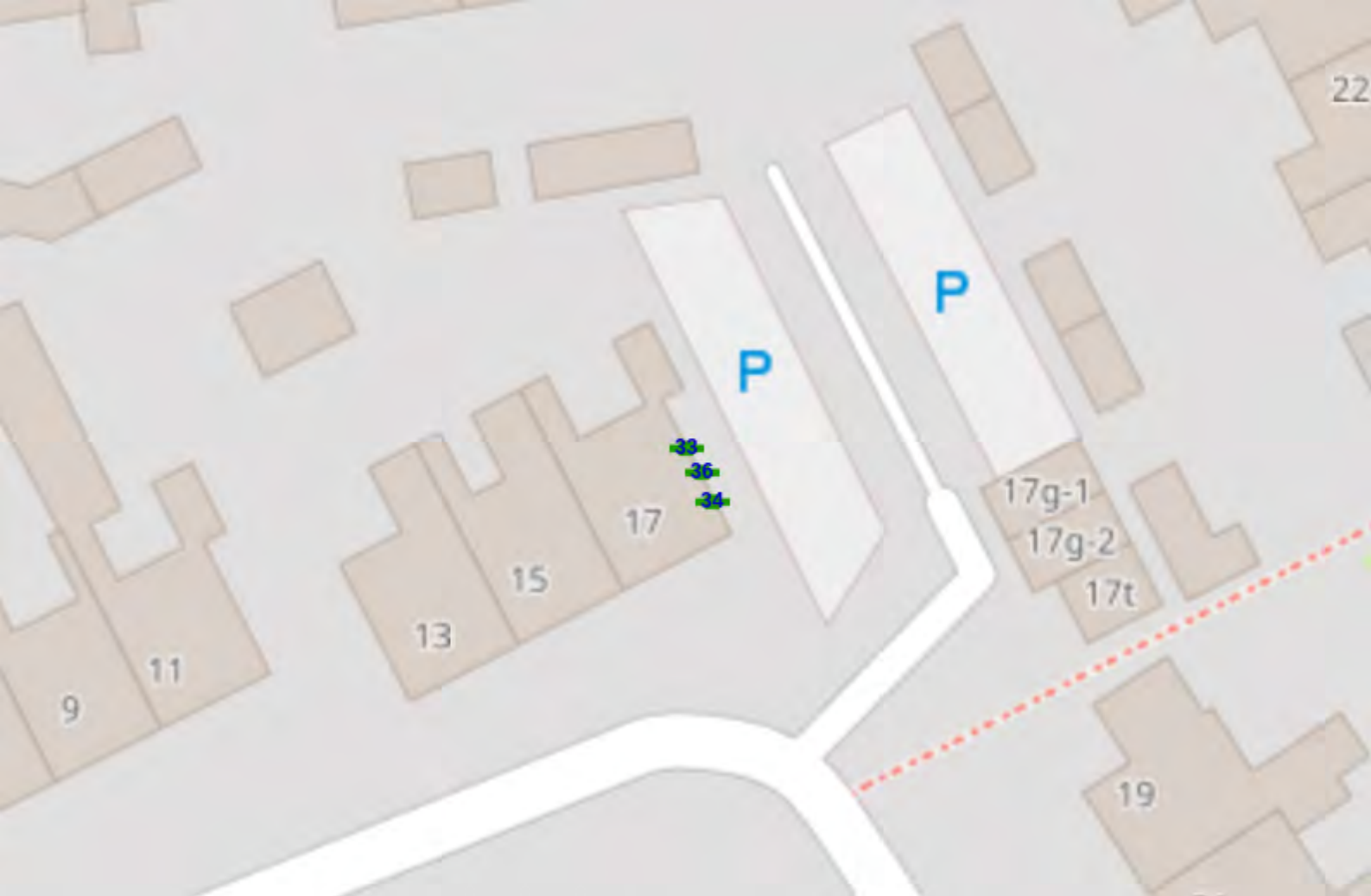
Opmerking:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

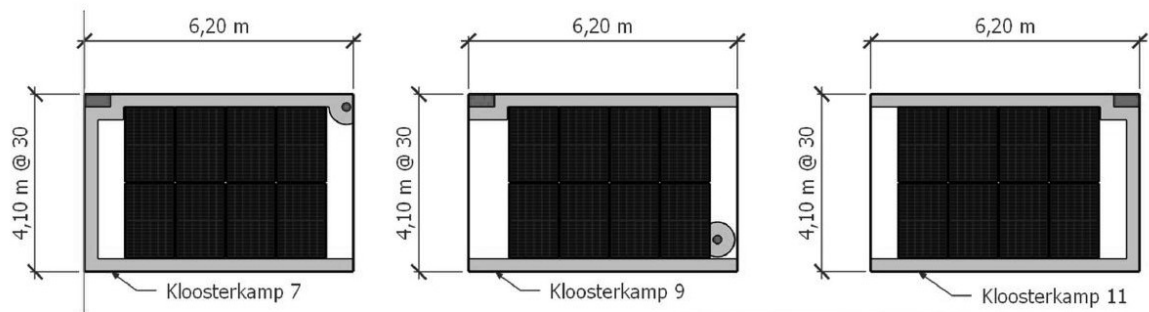

40

F. Bijlage 2. Wijze van plaatsing zonnepanelen

Sint Jans klooster – Kloosterkamp 7, 9, 11

- Aantal panelen: 8
- Oriëntatie: zuidwest

ECORUS

